

Primària

Llengua 5

Al teu costat

Programació

Unitat 12

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

El pèndol

Descripció de la unitat

La lectura inicial d'aquesta unitat presenta un grup d'amics que estan a punt de resoldre un misteri guiats pels passos d'un pèndol màgic, el regal que els ha fet un saurí. Aprofitarem per a parlar de l'amistat i les aventures i els jocs que han viscut amb els amics i amigues.

En Vocabulari presentarem un recull de frases fetes, n'analitzarem el significat i les usarem en contextos adequats.

Acabem la presentació de les categories gramaticals parlant de les preposicions i les conjuncions.

Presentarem la norma ortogràfica per a representar el fonema palatal africatat sonor amb les grafies *j* i *g* i amb els dígrafs *tj* i *tg*.

En expressió organitzarem un debat i en acabant l'analitzarem i reflexionarem si hem exposat les nostres idees i alhora hem sigut respectuosos amb les dels altres.

Continuant amb el treball sobre el gènere teatral, transformarem un text teatral en una narració.

En la Tasca, a partir d'un text instructiu, obrirem un debat sobre les mesures que hem de prendre quan prenem el sol.

Temporització:

Abril

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Conèixer i usar el bagatge cultural de refranys i frases fetes tradicionals.
- Conèixer i usar correctament les preposicions i les conjuncions.
- Usar correctament les grafies *j* i *g* i els dígrafs *tj* i *tg*.
- Participar en un debat.
- Transformar un text teatral en narratiu.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text narratiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Identificació de refranys i frases fetes. • Comprensió del contingut d'aquestes expressions tradicionals. • Ús de refranys i frases fetes. • Identificació de preposicions i de la seua funció. • Compleció d'expressions i oracions amb preposicions. • Identificació i ús de les conjuncions. • Observació de paraules amb <i>j</i>, <i>g</i>, <i>tj</i> i <i>tg</i>. • Identificació de les normes ortogràfiques de l'ús de <i>j</i>, <i>g</i>, <i>tj</i> o <i>tg</i>. • Recerca d'informació per a formar-se una idea documentada i raonada sobre un tema. • Organització i participació en un debat. • Anàlisi d'un debat. • Transformació d'un text narratiu en un de teatral. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos presentats.	2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals. 2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	3. Identificar i entendre refranys i frases fetes i usar-los en les produccions pròpies.	3.1. Coneix refranys i frases fetes i el seu significat.
	4. Identificar i usar preposicions.	4.1. Identifica preposicions i les usa correctament.
	5. Identificar i usar conjuncions.	5.1. Identifica i usa correctament les conjuncions.
	6. Aplicar correctament la norma ortogràfica de l'ús de <i>j</i> , <i>g</i> , <i>tj</i> i <i>tg</i> .	6.1. Escriu correctament paraules amb <i>j</i> , <i>g</i> , <i>tj</i> o <i>tg</i> segons la vocal que va darrere. 6.2. Escriu correctament vocabulari usual amb la grafia <i>j</i> davant de <i>e</i> .
	7. Informar-se i participar en un debat.	7.1. Coneix l'estructura d'un debat: exposició i contrast d'idees, moderat per una persona que dona la paraula. 7.2. Participa activament en un debat.
	8. Transformar un text teatral en una narració.	8.1. Inclou la informació de les acotacions en l'ambientació de la narració. 8.2. Transforma les intervencions dels personatges en un diàleg usant guions llargs.

<ul style="list-style-type: none">• Presa de consciència dels perills per a la salut que pot provocar prendre el sol.• Adquisició d'hàbits saludables a l'hora de prendre el sol.• Realització de dictats.• Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi.	9. Conèixer quins són els hàbits saludables a l'hora de prendre el sol.	9.1. Sap quins són els hàbits saludables a l'hora de prendre el sol
	10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de comprensió de la PD.
3.1. Coneix refranys i frases fetes i el seu significat.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
4.1. Identifica preposicions i les usa correctament.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
5.1. Identifica i usa correctament les conjuncions.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
6.1. Escribeu correctament paraules amb <i>j</i> , <i>g</i> , <i>tj</i> o <i>tg</i> segons la vocal que va darrere.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
6.2. Escribeu correctament vocabulari usual amb la grafia <i>j</i> davant de <i>e</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.
7.1. Coneix l'estructura d'un debat: exposició i contrast d'idees, moderat per una persona que dona la paraula.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Propostes d'activitats de la PD.

7.2. Participa activament en un debat.	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA.• Propostes d'activitats de la PD.
8.1. Inclou la informació de les acotacions en l'ambientació de la narració.	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA.• Propostes d'activitats de la PD.
8.2. Transforma les intervencions dels personatges en un diàleg usant guions llargs.	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA.• Propostes d'activitats de la PD.
9.1. Sap quins són els hàbits saludables a l'hora de prendre el sol	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del LA.• Propostes d'activitats de la PD.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none">• Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA.• Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Usa correctament preposicions. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen l'ús de <i>j, g, tj</i> i <i>tg</i> .
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Participa en un debat vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Usa refranys i frases fetes en les produccions pròpies. Redacta textos narratius a partir de teatrals.
	Comprén les idees que aporten els companys i les companyes en un debat i les valora.	Captar el sentit de les expressions orals: ordres, explicacions, indicacions, relats...
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Realitzar argumentacions en qualsevol context amb esquemes lògics i matemàtics.	Aporta arguments raonats al debat proposat a l'aula.
	Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic.	Valora i extrau informació rellevant sobre els hàbits de prendre el sol d'una manera segura.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites. Aporta idees raonades en el debat proposat.
	Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.	Organitza la informació donada en el debat per a elaborar-ne un informe.

	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	<i>Intrapersonal.</i> És reflexiu en la presa de decisions. Mostra autonomia per a espavillar-se en diferents situacions. <i>Interpersonal.</i> Manifesta habilitats per a respondre. Mostra iniciativa en els jocs i en les activitats en grup. <i>Lingüística.</i> Pensa en paraules. Escolta i comprén produccions orals.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Participa activament en les activitats proposades a l'aula. Coneix el comportament que s'ha de seguir durant una representació teatral.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula. Es mostra creatiu a l'hora de produir coses, idees o accions originals i valuoses en l'àmbit de la creació artística (expressió plàstica, expressió oral, expressió escrita, etc.). Té seguretat en ell mateix i manté les opinions.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps.	Participa activament en les exposicions orals. Planifica el temps i les tasques a l'hora d'emprendre un treball en grup.
	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Està motivat per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos amb intenció literària. S'interessa per analitzar diverses maneres d'expressió.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la transformació de textos literaris.

6. TASQUES

Libre de l'alumnat (LA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Lectura i Comprenc el text

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA i les propostes de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.

Tasca 2: Refranys i frases fetes

- Presentem què són els refranys i les frases fetes amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Les preposicions i les conjuncions

- Introduïm què són i quina és la funció de les preposicions i les conjuncions amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Ús de *g, j, tg* i *tj*

- Introduïm la norma ortogràfica de *g, j, tg* i *tj* amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Realitzarem la proposta del dictat del LA.

Tasca 5: El debat

- Introduïm la preparació i les normes que rigen un debat de les opinions amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD.

Tasca 6: De teatre a narració

- Presentem com convertir un text teatral en narratiu amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.

- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa d'ampliació dels RF.
- Completem amb les activitats de la PD.

Tasca 7: Tasca: Ens hem de protegir del sol

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Realitzarem la proposta del dictat del LA.
- Completem amb les activitats de la PD.

Tasca 8: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD i la fitxa de raonament verbal dels RF.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball com ara el diccionari.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, activitats de raonament verbal, una fitxa per a millorar la comprensió oral i prova d'avaluació per a la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària. Ed. Vox.*
- La caixa dels contes. Materials per a desenvolupar la creativitat i la imaginació dels infants per mitjà de la invenció i l'escenificació de narracions.
- Mural de les normes ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Lectures recomanades

- Maria Enrich. *Darrere el pèndol.* Ed. Cruïlla.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - Activitats interactives per a treballar el contingut de cada apartat.
- Diccionaris digitals.
- Consulta de pàgines web que informen sobre el perill de l'exposició al sol.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiables).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?

- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?